Проект

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„КИНО-, АУДИО- И ВИДЕОСИСТЕМИ“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията код 071408 „Кино-, аудио- и видеосистеми“ от област на образование „Техника“ и професионално направление код 0714 „Електроника и автоматика“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията код 071408 „Кино-, аудио- и видеосистеми“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора и трета степен на професионална квалификация по професията и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението.

Раздел II
СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за

оценяване на всяка единица резултат от учене, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„КИНО-, АУДИО- И ВИДЕОСИСТЕМИ“

Професионално направление					
Код: 0714	Електроника и автоматика				
Професия					
Код: 071408	Кино-, аудио- и видеосистеми				
Степени на професионална квалификация		**–**	**II**	**III**	**–**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**–**	**3**	**4**	**–**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**–**	**3**	**4**	**–**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степени на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение

За придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация по професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на втора степен на професионална квалификация:

• за лица, навършили 16 години – завършен първи гимназиален етап.

1.1.2. За придобиване на трета степен на професионална квалификация:

• за ученици – завършено основно образование;

• за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита втора степен на професионална квалификация по професията.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Втора степен на професионална квалификация по професията

Завършилият втора степен на професионална квалификация по професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“, може да изпълнява основни дейности, свързани с инсталирането, свързването, поддръжката и демонтажа на компоненти от аудио-визуални системи. Работата му включва правилно разчитане на електротехнически и електронни схеми, идентифициране на основни градивни елементи и последователно съединяване на кабели за изграждане на кино-, аудио- и видеоконфигурации.

Изпълнява монтаж и демонтаж на системи, подменя дефектирали елементи, възли или устройства, използвайки специализирани ръчни и електрически инструменти, измервателни уреди и защитно оборудване. Измерва основни електрически величини, проверява правилността на съединенията и използва базов софтуер при настройка на оборудване. Работата се извършва под ръководството на по-квалифицирани специалисти в съответствие с утвърдени технологични инструкции и стандарти за безопасност.

2.2. Трета степен на професионална квалификация по професията

Завършилият трета степен на професионална квалификация по професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“ изпълнява комплексни технически задачи, свързани с конфигуриране, инсталиране, настройка, диагностика и ремонт на кино-, аудио- и видеосистеми. Работата включва самостоятелно разчитане на структурни, функционални и монтажни схеми, избор и използване на подходящи инструменти, измервателни уреди и специализиран софтуер за конкретните нужди на системите.

Специалистът извършва техническа диагностика, настройка и пускане в експлоатация на различни видове апаратура, включително студийна техника за фиксиране на изображение и звук. Изгражда и конфигурира системи с конкретни параметри, анализира информация от

ПРОЕКТ

техническа документация и каталози и извършва ремонт на възли и устройства. Консултира клиенти относно избор и използване на системите, носи отговорност за качеството на изпълнение и безопасната експлоатация на техниката. Работата изисква висока техническа култура, умения за решаване на проблеми и способност за адаптация към нови технологии.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)												
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13
		Обща ПП		Отраслова ПП			Специфична ПП							
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Електроника и автоматика“

ЕРУ 3. Основи на електротехниката, електрониката и програмиране на технически системи

ЕРУ 4. Монтаж и поддръжка на електронни системи

ЕРУ 5. Измервания, диагностика и контрол на процеси

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6. Инсталиране на аудио- и видеосистеми

ЕРУ 7. Свързване и тестване на кабелни връзки

ЕРУ 8. Работа с измервателна и настройваща апаратура

ЕРУ 9. Поддръжка и демонтаж на аудио-визуално оборудване

ЕРУ 10. Конфигуриране на кино-, аудио- и видеосистеми

ЕРУ 11. Диагностика и ремонт на системни компоненти

ЕРУ 12. Пуск и въвеждане в експлоатация

ЕРУ 13. Проектиране и реализация на аудио-визуални системи

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	**Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд на работното място**
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на

ПРОЕКТ

	работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	**Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда**
Знания	• Познава нормативните актове, свързани с опазването на околната среда, и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее теоретични знания за: – хигиенните норми – здравословните и безопасните условия на труд на работното място – овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ – превантивната дейност за опазване на околната среда **Част по практика на професията:** – Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация

ПРОЕКТ

	– Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	**Познава основите на пазарната икономика**
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	**Познава основите на предприемачеството**
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката – Владее основните теоретични постановки в областта на

ПРОЕКТ

	предприемачеството **Част по практика на професията:** – Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус – Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Основи на електротехниката, електрониката и програмиране на технически системи**
Резултат от учене 3.1	**Обяснява основни електрични величини и закони, приложими в електронни системи**
Знания	• Описва електрични величини: ток, напрежение, съпротивление, мощност • Обяснява зависимости между величините (закон на Ом, закони на Кирхоф) • Разграничава видове ток (постоянен, променлив) и тяхното приложение в електронни системи • Описва видовете електрически вериги и разяснява връзките между електрическите величини в тях
Умения	• Извършва основни електротехнически изчисления • Обяснява електронни схеми от гледна точка на електрични закони • Свързва теоретични зависимости с конкретни електронни приложения
Компетентности	• Прилага знания за електричните величини при анализ и подготовка на технически решения и поддръжка на електронни устройства
Резултат от учене 3.2	**Разпознава елементите и структурите на аналогови и цифрови електронни схеми**
Знания	• Описва основните градивни елементи в електрониката – резистори, кондензатори, диоди, транзистори, индуктивни елементи, интегрални схеми • Разграничава аналогови и цифрови схеми • Изброява предназначението на основни логически елементи
Умения	• Идентифицира електронни компоненти по техните обозначения • Съпоставя графични означения с реални електронни елементи • Разграничава функционалността на базови схеми
Компетентности	• Анализира и разпознава правилно стандартни структурни блокове в електронни схеми
Резултат от учене 3.3	**Разчита функционални, принципни и монтажни схеми на електронни устройства**
Знания	• Обяснява предназначението на различни типове схеми

ПРОЕКТ

	• Изброява стандартни означения в електрониката • Разпознава типични схеми за управление и свързване
Умения	• Разчита и проследява електронни схеми • Свързва елементи по монтажна схема • Разпознава грешки при изготвена/реална инсталация
Компетентности	• Използва коректно техническа документация и електронни схеми при работа по задания
Резултат от учене 3.4	**Обяснява основните принципи на процеса на управлението и приложението на сензорни технологии**
Знания	• Познава основните видове системи за управление • Описва принципа на обратна връзка в системите за управление • Обяснява ролята на сензорите и изпълнителните механизми • Описва ролята на управлявана величина и управляващо въздействие
Умения	• Дефинира контролирани величини • Извършва анализ на управляваща верига • Демонстрира приложения на сензорни технологии в управляваща верига
Компетентности	• Прилага коректно основните принципи на автоматизацията при анализ на базови системи
Резултат от учене 3.5	**Свързва електронни и електрически елементи в базови конфигурации**
Знания	• Познава типови схеми на свързване: последователно, паралелно, комбинирано • Описва допустими стойности и работни режими на елементите • Обяснява понятията за електрическо напрежение, електричен ток и съпротивление
Умения	• Свързва реални електронни компоненти, като прилага различни техники на монтаж на експериментална/макетна платка (breadboard) или печатна платка • Проверява работоспособността на схемата • Спазва принципи за защита и безопасност при свързване
Компетентности	• Изгражда работещи базови електронни схеми по задание и чертеж
Резултат от учене 3.6	**Създава и структурира програмен код**
Знания	• Разграничава основни понятия в програмирането • Различава типове данни • Разбира принципите на работа с бройни системи • Познава входно-изходни операции • Описва условни и циклични оператори • Обяснява употребата на масиви за съхранение на поредица от данни • Познава синтаксиса на конкретен език за програмиране • Разбира принципите на алгоритмично мислене и решаване на задачи стъпка по стъпка
Умения	• Създава и тества базови програми с език за програмиране

ПРОЕКТ

	• Преобразува числа между различни бройни системи • Използва среда за програмиране • Открива и коригира синтактични грешки в програмен код • Използва подходящи типове данни за съхранение и обработка на информация от сензори
Компетентности	• Прилага основни принципи на програмирането за създаване на структурирани програмни решения
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Демонстрира знания за структурата и функционирането на електронни схеми – Обяснява основни принципи на управление и измерване **Част по практика на професията:** – Разчита и реализира прости схеми – Свързва електронни елементи и прилага принципи на електрониката
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 4	**Монтаж и поддръжка на електронни системи**
Резултат от учене 4.1	**Подготвя работното място и избира подходящи инструменти и средства за безопасност**
Знания	• Изброява инструменти и уреди за електронен и механичен монтаж • Описва изисквания за безопасна работа с електроника • Разграничава видове лични предпазни средства
Умения	• Подрежда работното място по изискванията за ергономия и безопасност • Подбира правилно инструментите и материалите според спецификата на задачата • Проверява всички токоизточници за изправност преди включване на електронни компоненти и схеми
Компетентности	• Осигурява безопасна, организирана и ефективна работна среда
Резултат от учене 4.2	**Извършва монтаж и демонтаж на възли и блокове от електронни системи**
Знания	• Разграничава основни възли на електронни системи • Изброява етапите на монтаж и демонтаж • Описва подходящи методи и средства за свързване
Умения	• Извършва механичен и електрически монтаж на детайли и модули • Демонтира компоненти без повреда на елементи или платки • Следва технически инструкции
Компетентности	• Самостоятелно извършва монтажни дейности съгласно зададени технически параметри
Резултат от учене 4.3	**Следва техническа документация при изпълнение на сервизни дейности**

ПРОЕКТ

Знания	• Разпознава видове техническа документация (ръководства, схеми, протоколи) • Изброява данни, които се съдържат в сервизните описания • Обяснява ролята на документацията за безопасност и ефективност
Умения	• Използва инструкции и технически схеми при обслужване • Отбелязва технически параметри и сервизни действия в протоколи • Установява причините за неизправности въз основа на документация
Компетентности	• Изпълнява сервизни дейности в съответствие с предоставена документация и технически изисквания
Резултат от учене 4.4	**Прилага основни техники за запояване и свързване на електрически вериги**
Знания	• Различава видовете запояване и необходимите инструменти и материали • Описва основни технологии и последователност на ръчното запояване • Изброява основни видове електрически връзки и съединения • Посочва норми за качество и устойчивост на спойките
Умения	• Подготвя контактните повърхности за запояване • Извършва ръчно запояване на електронни и електрически компоненти • Проверява здравината и електрическата проводимост на запоените връзки • Работи с поялник и спомагателни инструменти, спазвайки безопасни техники
Компетентности	• Изпълнява качествено запояване и свързване според техническите изисквания • Оценява състоянието на запоените връзки и извършва корекции при необходимост
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Демонстрира знания относно изграждането, функционирането и поддръжката на електронни системи – Познава изискванията за безопасност и използването на документация **Част по практика на професията:** – Извършва монтаж и поддръжка на системи съгласно техническа задача – Настройва и обслужва устройства
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 5	**Измервания, диагностика и контрол на процеси**
Резултат от учене 5.1	**Извършва измерване на електрически величини**
Знания	• Описва основните електрични величини • Разграничава видове измервателни уреди и сензори

ПРОЕКТ

	• Изброява методи за калибриране и настройка на уреди
Умения	• Измерва основни електрични величини • Настройва и използва измервателни уреди • Интерпретира измерените стойности
Компетентности	• Извършва прецизни измервания, спазвайки инструкциите за безопасност и точност
Резултат от учене 5.2	**Диагностицира неизправности в електронни системи**
Знания	• Изброява основни признаци и причини за повреди • Описва подходи за откриване на неизправности в електронни системи • Познава логиката на сигнализация и аларми в системите
Умения	• Използва тестери и специализирани диагностични средства • Разчита сигнални индикации и анализира грешки • Открива повреди и определя необходимите коригиращи действия
Компетентности	• Извършва ефективно основна диагностика на повреди и предлага технически решения
Резултат от учене 5.3	**Интерпретира експлоатационни параметри и установява допустими отклонения**
Знания	• Познава допустими стойности за електрически параметри • Обяснява значението на границите на безопасност • Описва нормални и аномални режими
Умения	• Сравнява измерени стойности със зададени норми • Идентифицира отклонения и предвижда възможни последствия • Води отчетна документация на параметрите
Компетентности	• Анализира вярно текущото състояние на системата и оценява работоспособността ѝ
Резултат от учене 5.4	**Използва измервателна и диагностична апаратура в съответствие с инструкциите за безопасност**
Знания	• Изброява правила за безопасна работа с измервателна апаратура • Познава характеристиките на измервателните уреди • Обяснява процедурата за проверка и подготовка на уредите
Умения	• Подготвя и използва измервателна техника • Работи със съвместими интерфейси и стандарти • Извършва контрол на точността и валидиране на резултати
Компетентности	• Прилага ефективно мерки за безопасност и точност при работа с електрически измервателни средства
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Обяснява измервателни принципи, допустими отклонения и процедури за диагностика – Изброява правила за безопасност при измерване **Част по практика на професията:** – Извършва измервания и диагностика по конкретна схема – Интерпретира резултати и документира стойности спрямо технически задания
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит

ПРОЕКТ

	Част по практика: изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6	**Инсталиране на аудио- и видеосистеми**
Резултат от учене 6.1	**Подготвя и свързва компоненти на системи за звук и изображение**
Знания	• Разграничава основни видове аудио- и видеокомпоненти (усилватели, говорители, микрофони, проектори, екрани, дисплеи, видеоплеъри и др.) • Описва принципите на свързване – входове и изходи (аналогови и цифрови), захранващи и сигнални линии • Обяснява правилата за безопасна работа с електрооборудване
Умения	• Идентифицира входно-изходни точки на устройствата и осъществява правилна връзка • Използва подходящи съединители, кабели и преходници според спецификацията • Проверява визуално и с инструменти целостта на връзките
Компетентности	• Подготвя и инсталира компоненти за аудио- и видеосистеми според проектна задача и мястото на реализация, съблюдавайки технически и акустични изисквания
Резултат от учене 6.2	**Разчита схеми за инсталиране и следва инструкциите на производител**
Знания	• Разграничава графични и текстови части на инсталационни схеми • Обяснява обозначения и символи, използвани в ръководства и технически чертежи • Познава видовете свързвания: линейни, паралелни, чрез контролни панели или автоматични превключватели
Умения	• Разчита предоставени от производителя схеми и описания • Следва последователността на инсталиране, съгласно техническите указания • Адаптира схемата към конкретните условия на монтаж
Компетентности	• Изпълнява инсталацията на аудио- и видеосистеми според документация, като избягва грешки, несъответствия и необосновани отклонения
Резултат от учене 6.3	**Използва ръчни и електрически инструменти при сглобяване и закрепване**
Знания	• Разграничава основните ръчни и електрически инструменти, използвани в монтажа (отвертки, клещи, бормашини, нивелири и др.) • Познава правилата за безопасна работа с електрически инструменти • Обяснява принципите на монтаж върху различни повърхности (стена, таван, стойки, рак-системи)
Умения	• Борави с ръчни и електрически инструменти при закрепване на

ПРОЕКТ

	компоненти • Изпълнява дейности по пробиване, завиване, рязане и фиксиране • Използва средства за нивелация, стабилност и защита при монтаж
Компетентности	• Извършва технически коректен, стабилен и безопасен монтаж на аудио- и видеосистеми, съобразен със средата, мястото и предназначението
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Разпознава основните елементи на аудио- и видеосистеми и техните връзки – Обяснява предназначението на ръчни и електрически инструменти, както и на схемите за монтаж **Част по практика на професията:** – Изпълнява основна инсталация на аудио- или видеосистема по предварително зададена схема – Свързва и монтира компонентите безопасно и прецизно, като използва подходящи инструменти
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 7	**Свързване и тестване на кабелни връзки**
Резултат от учене 7.1	**Разпознава и маркира видове кабели за аудио, видео и данни**
Знания	• Разграничава основни видове кабели: коаксиални, оптични, екранирани, неекранирани, HDMI, XLR, RCA, BNC, RJ и др. • Разграничава антенно-фидерни трактове по предназначение и тип (еднослойни, многослойни, коаксиални) • Описва особеностите при инсталиране на антени и фидери в радио- и телевизионни системи • Обяснява предназначението на различните кабелни връзки в аудио-, видео- и комуникационни системи • Познава цветови кодове и маркировки за входове, изходи и сигнали
Умения	• Разпределя кабели по външни белези, надписи и конектори • Извършва монтаж и демонтаж на антенно-фидерни връзки • Подбира подходящи кабели и съединители за конкретни честотни диапазони • Маркира кабели за идентификация и лесна поддръжка • Съхранява и подготвя кабелите за монтаж според изискванията
Компетентности	• Способен е да изгради и свърже антенно-фидерен тракт съгласно техническите изисквания • Осигурява точна идентификация на кабелите в цялостната система чрез маркиране и подходяща организация
Резултат от учене 7.2	**Извършва съединения по обозначения и използва тестери**
Знания	• Обяснява основни принципи на съединяване – запояване, кримпване, конекторно свързване • Разграничава означенията на входове/изходи и функциите им • Познава тестери и измервателни уреди за проверка на връзки

ПРОЕКТ

Умения	• Свързва кабели и съединители според схемата и обозначенията • Използва подходящи инструменти (клещи за кримпване, отвертки, тестери за непрекъснатост) • Проверява съединенията с тестер за правилност и функционалност
Компетентности	• Извършва технически правилни и надеждни кабелни съединения съгласно спецификацията и инструкциите
Резултат от учене 7.3	**Проверява непрекъснатост, устойчивост и сигурност на връзките**
Знания	• Обяснява критерии за качествени връзки: непрекъснатост, затихване, защита от смущения • Разграничава грешки, които възникват при неправилно съединяване – смесване на канали, шум, отсъствие на сигнал • Познава процедурите за безопасна проверка
Умения	• Измерва непрекъснатост с мултицет или тестер • Проверява здравината и стабилността на връзките • Диагностицира смущения и лош контакт
Компетентности	• Гарантира сигурност и функционалност на инсталираните връзки чрез системна проверка и отстраняване на дефекти
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Разграничава видовете кабели и обяснява принципите за тяхното свързване – Описва методи и инструменти за проверка на връзки **Част по практика на професията:** – Подготвя, свързва и тества кабели в малка аудио- или видеосистема – Прилага маркировка, осигурява правилна подредба и извършва контролно измерване
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 8	**Работа с измервателна и настройваща апаратура**
Резултат от учене 8.1	**Измерва основни електрически и акустични величини (напрежение, ток, съпротивление, импеданс, затихване)**
Знания	• Обяснява основните електрически и акустични величини: прав и променлив ток, напрежение, съпротивление, импеданс, акустично затихване • Описва предназначението и принципа на действие на мултицет, фазомер, амперметър, волтметър и шумомер • Описва методи за измерване на параметри на акустично помещение (звукова вълна, реверберация) • Описва методи за измерване на параметри на антенно-фидерни трактове (затихване, съгласуване, стояща вълна) • Обяснява структурата на измервателни уреди за радио- и телевизионни сигнали • Разграничава мерни единици и обхвати на измерване
Умения	• Използва цифров и аналогов мултицет за измерване на

ПРОЕКТ

	напрежение, ток и съпротивление • Използва специализирани уреди (например измерител на стояща вълна) за диагностика на антенно-фидерни системи • Интерпретира резултати от измервания и определя качеството на сигнала • Извършва измервания съгласно инструкции и обозначения на устройствата • Отчита резултатите и ги сравнява с техническите спецификации
Компетентности	• Изготвя отчет и писмено заключение на акустичните параметри на специализираното помещение • Изготвя отчет и писмено заключение за състоянието на антенно-фидерния тракт • Спазва мерки за безопасност при работа с електрически измервания • Извършва основни контролни измервания в процеса на инсталация и поддръжка
Резултат от учене 8.2	**Използва базови настройки в цифрови устройства (звукови процесори, миксери, дисплеи)**
Знания	• Описва функцията на цифрови устройства като аудиопроцесори, видеомиксери и контролни дисплеи • Познава структури от менюта и основни конфигурационни параметри • Разграничава режими на работа: входове/изходи, чувствителност, баланс, яркост и контраст
Умения	• Настройва параметри чрез бутони, менюта или сензорен интерфейс • Зарежда предварителни конфигурации или ги променя според заданието • Възстановява фабрични настройки при необходимост
Компетентности	• Работи уверено с потребителски интерфейси на професионални аудио- и видеосистеми • Адаптира устройства към конкретната инсталационна среда
Резултат от учене 8.3	**Проверява работоспособност и коригира елементарни отклонения**
Знания	• Обяснява типични проблеми с връзки, сигнали и захранване • Познава основни индикатори и съобщения за грешка • Разграничава причини за неработещо устройство – хардуерни и софтуерни
Умения	• Проверява наличност на захранване и сигнали • Извършва базова диагностика чрез визуални и звукови индикатори • Прилага корекции като рестарт, пренастройка, смяна на кабел
Компетентности	• Открива и отстранява дребни проблеми в аудио- и видеосистеми без намеса на специалист
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Описва функции на измервателни уреди и цифрови устройства – Разпознава типични проблеми и методи за отстраняването им

ПРОЕКТ

	Част по практика на професията: – Извършва измервания и настройки върху реална или симулирана система – Документира резултати от проверка и извършени действия
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 9	**Поддръжка и демонтаж на аудио-визуално оборудване**
Резултат от учене 9.1	**Почиства и поддържа работната зона и техниката**
Знания	• Разграничава видове замърсители и влиянието им върху електронното оборудване • Познава подходящи почистващи средства и методи за поддръжка • Описва правила за поддържане на технически зони в съответствие с инструкциите на производителя
Умения	• Почиства контролни повърхности, вентилационни отвори и корпуси • Използва антистатични материали и инструменти • Прилага рутинни действия за предпазване от натрупване на прах и влага
Компетентности	• Поддържа чистота и ред на работното място и техниката, като спазва здравословни и безопасни условия на труд
Резултат от учене 9.2	**Демонтира дефектирали модули и подготвя за подмяна**
Знания	• Описва конструктивните елементи на аудио-визуалните устройства • Разпознава типични признаци на дефектирали модули • Обяснява принципа на работа на трансформатори, токоизправители, филтри и стабилизатори • Разграничава етапи на захранващ блок и неговите параметри (напрежение, ток, защита) • Описва процедурата за безопасно разкачане на компоненти
Умения	• Измерва изходни параметри на захранващи модули • Извършва профилактика на захранващ блок (почистване, визуална проверка, тестване) • Изключва уредите по правилния ред и демонтира модулите • Оразмерява и етикетира демонтирани части за замяна • Опакова и предава дефектиралите елементи съгласно процедурите
Компетентности	• Извършва демонтаж и подготвя модули за подмяна, като спазва техническа последователност и предпазни мерки
Резултат от учене 9.3	**Попълва документация за извършените дейности и установени дефекти**
Знания	• Обяснява видовете работни протоколи, карти за дефекти и контролни листи • Описва съдържанието и изискванията към техническата отчетност
Умения	• Въвежда данни в електронна или хартиена форма за поддръжка и

ПРОЕКТ

	демонтаж • Описва състояние на оборудването, установени дефекти и извършени действия • Използва термини и съкращения в съответствие с фирмената документация
Компетентности	• Документира извършените дейности точно и ясно, осигурявайки проследимост и отчетност
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Разпознава методи за почистване и поддръжка на техника – Описва процедури за демонтаж и документация на дефекти **Част по практика на професията:** – Извършва поддръжка и демонтаж на реално оборудване – Попълва протокол за установени дефекти и извършени действия
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 10	**Конфигуриране на кино-, аудио- и видеосистеми**
Резултат от учене 10.1	**Изгражда конфигурации според задание и работна среда**
Знания	• Разграничава видове кино-, аудио- и видеосистеми според предназначението • Описва устройство и принцип на действие на радио- и телевизионни приемни системи • Посочва основните блокове на функционални възли (усилвателни, смесителни, честотни, декодиращи) • Обяснява блокова схема на радиоприемник и радиопредавател • Познава особености на аналогови и цифрови предавателни системи • Описва етапите при изграждане на конфигурация • Анализира изискванията на работната среда и акустичните особености • Изброява фактори, влияещи върху избора на устройства и тяхната съвместимост
Умения	• Организира пространствено разположението на системата • Разчита структурни и монтажни схеми на радио-телевизионни системи • Разчита схеми на радиочестотни модули (тунер, смесител, IF каскада) • Оценява ефективността на приемане и усилване на сигнал • Съобразява конструктивни особености при избор на компоненти • Свързва базови конфигурационни елементи в логическа последователност
Компетентности	• Изгражда функционални възли като част от обща аудио-визуална система • Прилага радиочестотна логика при изграждане на цялостни конфигурации
Резултат от учене 10.2	**Настройва входове и изходи съгласно изискванията на системата**

ПРОЕКТ

Знания	• Разграничава типове аналогови и цифрови входове и изходи • Описва функциите на кино-, аудио- и видео- входно-изходни интерфейси • Обяснява принципите на съгласуване на сигнали между устройства • Обяснява параметри като усилване, изходно съпротивление и импеданс
Умения	• Настройва аудио- и видеоканали спрямо източници и изходни устройства • Използва уреди за тестване на сигнална цялост • Коригира параметри за избягване на смущения и несъответствия
Компетентности	• Извършва ефективна настройка на входно-изходни канали в съответствие с техническите изисквания на инсталацията
Резултат от учене 10.3	**Използва специализиран софтуер за конфигуриране на устройства**
Знания	• Описва предназначението и възможностите на софтуерни конфигурационни платформи • Разграничава основни интерфейси и менюта за настройка • Описва стъпките при конфигуриране на усилватели, матрици, дисплеи и контролери • Обяснява значението на ъпдейт, архивиране и възстановяване на конфигурации
Умения	• Инсталира и стартира специализиран софтуер за конкретни устройства • Извършва базова и разширена настройка на параметри през софтуерен интерфейс • Записва и тества конфигурационни профили на устройства
Компетентности	• Работи уверено със софтуер за конфигуриране на аудио-визуални системи, като спазва зададените спецификации
Резултат от учене 10.4	**Комуникира и документира технически параметри на чужд език при конфигуриране на системи**
Знания	• Разпознава терминологията, използвана в чуждоезични конфигурационни интерфейси и софтуерни среди • Описва структурата на техническа документация и указания на чужд език, свързани с настройки на аудио-визуални системи
Умения	• Превежда и прилага инструкции от чужд език при конфигуриране на устройства • Съставя кратки технически бележки или конфигурационни описания на чужд език
Компетентности	• Използва чужд език за разбиране и прилагане на технически решения при работа със софтуер и хардуер, демонстрирайки терминологична точност и ефективност в реална работна среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Разграничава видове конфигурации, интерфейси и етапи на настройка – Описва стъпки за работа с конфигурационен софтуер **Част по практика на професията:**

ПРОЕКТ

	– Изгражда и конфигурира пълна система по задание – Настройва входно-изходни параметри и записва конфигурация чрез софтуер
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 11	**Диагностика и ремонт на системни компоненти**
Резултат от учене 11.1	**Извършва тестове и локализира функционални повреди**
Знания	• Описва основни методи за тестване на аудио- и видеосистеми • Разграничава типове повреди в аналогови и цифрови сигнали • Обяснява принципа на работа на тестови устройства (тестер, мултиметър, генератор на сигнал) • Изброява симптоми за частичен или пълен отказ на компоненти
Умения	• Провежда тестове за входен и изходен сигнал • Използва измервателни уреди за установяване на повредени елементи • Интерпретира съобщения за грешки, логове и технически ръководства на чужд език при диагностика • Документира резултатите от диагностика за последващи действия
Компетентности	• Извършва базова диагностика за установяване на причините за неизправност в системите • Прилага чуждоезиково съдържание при откриване на повреди и избор на подходящи процедури за ремонт
Резултат от учене 11.2	**Прилага процедури за ремонт или подмяна на модули**
Знания	• Разграничава компоненти, подлежащи на сервизиране • Описва принципи на аналогова и цифрова модулация • Описва безопасни методи за демонтаж и монтаж • Изброява етапите на ремонт на аудио- и видеоустройства • Обяснява критерии за избор на съвместим резервен модул • Познава методи за диагностика на радио- и телевизионни системи по функционални блокове • Описва процедури за подмяна и тестване на елементи във възли с висока чувствителност
Умения	• Използва генератори за тестване на модулационни вериги • Диагностицира и настройва усилвателни стъпала и IF блокове • Извършва ремонт и настройка на функционални възли (тунер, видеоусилвател, IF блок) • Анализира взаимодействие между функционални етапи при търсене на повреда • Демонтира повредени модули съгласно указания • Монтира резервни компоненти, спазвайки техническа последователност • Прилага инструкции от сервизна документация
Компетентности	• Извършва ремонтни дейности в блокове за прием/предаване на сигнал, спазвайки стандарти за цифрова комуникация • Изпълнява ремонтни действия или подмяна на части, спазвайки

ПРОЕКТ

	утвърдени процедури и стандарти
Резултат от учене 11.3	**Проверява системната съвместимост след отстраняване на проблеми**
Знания	• Описва тестове за функционална и логическа съвместимост на компоненти • Разграничава параметри за повторно въвеждане в експлоатация • Обяснява процедури за крайна проверка на работоспособност • Изброява често срещани несъответствия след подмяна
Умения	• Извършва контролни тестове за работа на отделни модули • Проверява стабилност на системата при натоварване • Регистрира състоянието на системата преди и след намесата
Компетентности	• Осигурява пълна функционалност и съвместимост на системата след извършен ремонт
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Разграничава методи за диагностика и ремонт – Описва етапи на подмяна и повторно въвеждане в експлоатация **Част по практика на професията:** – Извършва тест, демонтаж и подмяна на модул – Проверява работата на системата след отстраняване на проблема
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 12	**Пуск и въвеждане в експлоатация**
Резултат от учене 12.1	**Извършва последователна проверка на всички функционални блокове**
Знания	• Изброява етапите на пуск и проверка на кино-, аудио- и видеосистеми • Разграничава видове функционални блокове и тяхната роля • Описва схеми за връзка между входни и изходни устройства • Обяснява процедури за безопасност при включване и тест
Умения	• Проверява връзките между отделни компоненти по схема • Тества функционалността на аудио-, видео- и управляващи модули • Документира резултати от въвеждане в експлоатация
Компетентности	• Осигурява готовност на системата за нормална работа чрез пълна функционална проверка
Резултат от учене 12.2	**Настройва нива на звук, картина и синхронизация**
Знания	• Обяснява основни звукови и видеопараметри • Разграничава видове синхронизация в аудио-видео среда • Описва влиянието на компресия върху качество на звук и картина • Описва влиянието на околната среда върху качеството на сигнала • Изброява техники за визуална и слухова проверка на качеството
Умения	• Настройва сила на звук, яркост и контраст според изисквания • Настройва системи за минимален шум и оптимална яркост при

ПРОЕКТ

	компресирани сигнали • Използва референтни тестови материали за проверка на изхода • Използва уреди или софтуер за фина настройка на сигнали • Коригира несъответствия между звук и картина
Компетентности	• Осигурява качествено възпроизвеждане на звук и изображение според зададени стандарти
Резултат от учене 12.3	**Консултира потребители относно експлоатация и поддръжка**
Знания	• Описва основни правила за безопасна експлоатация на системите • Изброява най-често срещаните потребителски грешки • Разграничава отговорности по поддръжка – потребителска и професионална • Обяснява основни правила за употреба и поддръжка на техника, като използва разбираем чужд език при работа с международни клиенти • Обяснява начини за удължаване на експлоатационния живот на техниката
Умения	• Обяснява на разбираем език начина на работа с техниката • Отговаря на въпроси, свързани с поддръжка и проблеми • Изготвя кратки указания или ръководства за потребителя • Изготвя кратки указания за потребителя на чужд език
Компетентности	• Подпомага потребителите при въвеждане в експлоатация, съобразявайки се с нивото им на подготовка
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Обяснява етапите на пуск и техническа настройка – Разграничава параметри и добри практики при въвеждане в експлоатация **Част по практика на професията:** – Провежда пълна проверка на система – Настройва звук и картина – Демонстрира на потребител начина на работа
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 13	**Проектиране и реализация на аудио-визуални системи**
Резултат от учене 13.1	**Планира, конфигурира и реализира проекти за изграждане на аудио-визуални системи**
Знания	• Разграничава функционални блокове и техните взаимовръзки в кино-, аудио- и видеосистеми • Дефинира стандарти и добри практики при изграждане на завършени аудио-визуални инсталации • Описва последователността на етапите в реализирането на проект: анализ, избор на елементи, сглобяване, тестване
Умения	• Изготвя функционална и структурна схема на система според задание • Подбира подходящи модули, елементи и интерфейси според технически изисквания

ПРОЕКТ

	• Конфигурира и тества система в завършен вид • Решава проблеми, възникнали по време на реализирането на проекта
Компетентности	• Способен е самостоятелно или в екип да проектира и изгради работеща аудио-визуална система според зададени параметри и стандарти в съответствие с техническата документация и изискванията за безопасност
Резултат от учене 13.2	**Документира изградената система и изготвя съпътстваща проектна документация**
Знания	• Разграничава видове техническа документация: монтажна, конфигурационна, отчетна • Дефинира форматите за протоколи, схеми и технически досиета • Разграничава езикови формати и стилове на съставяне на техническа документация на чужд език
Умения	• Изготвя схема на реално изградена система • Попълва отчетна и монтажна документация • Превежда или адаптира части от документация, когато се използват чуждестранни компоненти или решения • Съставя техническо описание на изградената конфигурация и обосновка на избраните решения
Компетентности	• Способен е да осигури пълна проследимост и отчетност при изграждането и конфигурирането на аудио-визуални системи • Способен е да комуникира и документира проектни решения на чужд език при необходимост
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** – Представя ясна, логична и технически обоснована структура на проектираната система – Правилно идентифицира необходимите функционални блокове и взаимовръзки – Предлага уместен подбор на модули и свързващи елементи – Познава последователността на дейностите при изграждане на системата – Аргументира изборите си спрямо зададено проектно задание **Част по практика на професията:** – Правилно изгражда системата според проекта и функционалната схема – Осъществява коректно физическо свързване и конфигуриране на компонентите – Извършва пълна проверка и тестване на функционалността – Документира реализацията чрез схема, описание и протокол – Спазва изискванията за безопасност, организация на работното място и сроковете за изпълнение
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

ПРОЕКТ

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1
II	**3**	Неприложимо
III	**4**	Неприложимо

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Кабинетите за обучение по теория на професията „Кино-, аудио- и видеосистеми“ следва да осигуряват подходяща учебна среда, съобразена с броя на обучаваните и характера на преподаваните учебни предмети. Те трябва да бъдат обзаведени с учебни маси и столове, учебна дъска, екран за прожектиране и мултимедийна техника за визуализация на учебното съдържание. Необходимо е да бъдат осигурени и съвременни дидактически средства, включително онагледяващи табла, учебни видеофилми и специализирани програмни продукти, подпомагащи разбирането на изучаваните теми. В кабинета следва да бъде налична библиотека със специализирана техническа литература в печатен и/или електронен формат. При наличие на компютърна зала тя трябва да включва индивидуални компютърни работни места, оборудвани с подходящ хардуер и софтуер, необходими за изучаваните дисциплини, с осигурен достъп до интернет и мултимедиен проектор. На компютрите следва да бъдат инсталирани софтуерни продукти, използвани в обучението – за моделиране, симулации, разработка на програмен код, инженерна графика и визуализация.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Учебната база за практическо обучение по професия „Кино-, аудио- и видеосистеми“ трябва да включва специализирани кабинети, в които обучаемите да придобиват умения за инсталиране, настройка, поддръжка и диагностика на съвременни аудио- и видеосистеми. Базата следва да бъде оборудвана с индивидуални или групови работни места, отговарящи на нормативните изисквания за безопасност и ергономия, като всяко работно място разполага с персонален компютър с достъп до интернет. Необходимо е наличието на аудио- и видеокомпоненти – усилватели, миксери, интерфейси, високоговорители, микрофони, дисплеи, проектори, камери, захранващи модули, контролери и др., както и кабели, съединители и тестова апаратура.

Кабинетът трябва да предоставя възможности за сглобяване, свързване и конфигуриране на аудио-визуални системи в симулирани или реални условия. Необходимо е да бъдат осигурени цифрови и аналогови тестери, мултиметри, генератори на сигнал, осцилоскопи, както и устройства за калибриране и контрол на системни параметри. Следва да има софтуерни платформи за конфигуриране и управление на системи – редактори за аудио и видео, програми за смесване, обработка и стрийминг, както и симулатори за конфигурации и дистанционно управление на устройства.

Работното пространство трябва да позволява провеждане на монтажни, измервателни, конфигурационни и сервизни дейности. Следва да бъдат налични техническа документация,

ПРОЕКТ

схеми, ръководства, каталози и нормативни актове в печатен и/или електронен формат. Осигуряват се и условия за симулация на процеси по инсталиране и пуск на системи в различна среда – сцена, студио, обществено пространство.

Учебната база трябва да осигурява условия за работа в съответствие със стандартите за електробезопасност, противопожарна защита и здравословни и безопасни условия на труд, като са налични лични предпазни средства, локална вентилация, аварийно осветление и инструкции за безопасна работа с оборудването.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Електротехника, електроника и автоматика“ и „Комуникационна и компютърна техника“ от областта на висше образование „Технически науки“ и от професионално направление „Информатика и компютърни науки“ от областта на образование „Природни науки, математика и информатика“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица, които отговарят на необходимите изисквания, посочени в Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (ДВ, бр. 61 от 2019 г.).

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ